

АППУ

**ВГО «АСОЦІАЦІЯ ПЛАТНИКІВ
ПОДАТКІВ УКРАЇНИ»**

***АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ В
ПЕРІОД СКЛАДАННЯ РІЧНОЇ
ЗВІТНОСТІ ТА ІНШІ
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ З
ОПОДАТКУВАННЯ***

ЧАСТИНА 2

ВГО «Асоціація платників податків України»

ЗМІСТ

ОСНОВНІ ПИТАННЯ ВЕБІНАРУ	3
<i>I. Заповнення КіК звіту.....</i>	<i>3</i>
Оновлено Звіт про контрольовані операції та додаток ТЦ декларації з прибутку.....	3
Про подання Звітів про контрольовані іноземні компанії (КіК).....	5
Як слід подавати звіти про КіК: роз'яснення від ДПС	7
<i>II. Податок на додану вартість та податок на прибуток</i>	<i>10</i>
Особливості складання декларації з податку на прибуток підприємств, визначення податкового звітного періоду та обсягу річного доходу - Закон № 3219	10
Річний перерахунок ПДВ за 2023 рік	11
<i>III. Зовнішньоекономічна діяльність.....</i>	<i>21</i>
Відлік законодавчо встановленого строку розрахунків у сфері ЗЕД при здійсненні експортних операцій: з якої дати розпочинається та припиняється нарахування пені за порушення термінів таких розрахунків?	21
ІНШІ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ З ОПОДАТКУВАННЯ.....	25
<i>ПОДАТКОВІ СПОРИ: ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ.....</i>	<i>25</i>
Суд підтримав позицію ДПС щодо висновків про нереальність господарських операцій позивача	25
Суд підтримав позицію контролюючого органу щодо сплати орендної плати за землю.....	27
<i>ПОДАТКОВІ НАКЛАДНІ: огляд ІПК.....</i>	<i>28</i>
<i>ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.....</i>	<i>31</i>
Правила визначення дати реєстрації платником ПДВ	31
Чи підлягає обов'язковій реєстрації платником ПДВ договір управління майном?	32
Який порядок складання податкової накладної платником ПДВ при постачанні послуг нерезиденту на митній території України?	35
<i>ПОДАТОК НА ПРИБУТОК.....</i>	<i>36</i>
Які особливості оподаткування банків, передбачені ЗУ від 21 листопада 2023 року № 3474?	36
Безоплатно отримані основні засоби: нарахування амортизації.....	39
<i>ПОДАТКОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ.....</i>	<i>40</i>
Довідники пільг.....	40
Який порядок підписання податкової звітності в електронному вигляді, якщо головного бухгалтера одночасно призначено тимчасово виконувати обов'язки керівника (директора) та як при цьому заповнюється повідомлення про надання інформації щодо КЕП?	41
У який термін в Електронному кабінеті повинна оновлюватись інформація про зміну податкової адреси після подання до органів ДПС заяви за формою № 5/ДР та які дії платника, якщо така інформація не оновлюється після отримання повідомлення про прийняття такої заяви?.....	43
Чи можна зазначити посаду працівника юридичної особи у кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа електронного підпису, отриманому КНЕДП ДПС?	44
Якою датою в інтегрованій картці платника відображається інформація про сплату суми податків, зборів та єдиного внеску, якщо сума розрахункового документа була рознесена до ІКП зі спеціальним кодом «Платежі до з'ясування»?.....	44
<i>АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК.....</i>	<i>47</i>
До уваги платників акцизного податку!.....	47
У разі здійснення розрахункових операцій з використанням розрахункової книжки, при продажу алкогольних напоїв, в розрахунковій квитанції зазначається цифрове значення штрихкоду марки акцизного податку	48
До уваги платників податків!	50
ОКРЕМІ ПИТАННЯ.....	55
З 12 січня слід по-новому проводити моніторинг контрольованих операцій	55
До уваги платників екологічного податку!	57
Щодо сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	58
Про оформлення трудових відносин	61

ОСНОВНІ ПИТАННЯ ВЕБІНАРУ

I. Заповнення КіК звіту

Оновлено Звіт про контрольовані операції та додаток ТЦ декларації з прибутку

Мінфін виклав у новій редакції форми Звіту про контрольовані операції та додатка ТЦ до Податкової декларації з податку на прибуток підприємств

[Мінфін наказом від 07.12.2023 №673](#) (зі змінами, внесеними наказом від 27.12.2023 №725):

виклав у новій редакції форми Звіту про контрольовані операції та додатка ТЦ до Податкової декларації з податку на прибуток підприємств;

затвердив зміни до Порядку складання Звіту про контрольовані операції.

Зміни внесені через те, що чинна редакція форм звіту про контрольовані операції та Додатка ТЦ неповною мірою розкривають інформацію, необхідну для здійснення податкового контролю за дотриманням умов контрольованих операцій принципу «вितягнутої руки» та призводять до додаткового навантаження на платників податків внаслідок звернень до них контролюючих органів з метою отримання додаткової інформації, зокрема, щодо:

пов'язаних осіб та підтвердження підстав щодо віднесення операцій до контрольованих;

доповнень (змін) до контракту (договору) та його умов;

умов поставки товарів відповідно до правил «Інкотермс»;

показників, що коригуються, та одиниці виміру продажу (придбання) товарів (робіт, послуг);

сум фактично отриманих коштів у валюті контракту або сум кредиту згідно з умовами контракту у валюті контракту, якщо предметом контрольованої операції є фінансова операція;

курсу валюти на дату відображення контрольованої операції у бухгалтерському обліку.

Також удосконалено контроль за дотриманням умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки» шляхом:

- доповнення відомостей про особу, що здійснює контрольовані операції, Звіту КО інформацією щодо:

пов'язаності або відсутності пов'язаності з контрагентом-нерезидентом;

підстав віднесення операцій до контрольованих;

номера і дати доповнення (змін) до контракту (договору);

коду умов поставки згідно з правилами «Інкотермс»;

сум фактично отриманих коштів у валюті контракту або сум кредиту згідно з умовами контракту у валюті контракту, якщо предметом контрольованої операції є фінансова операція;

курсу валюти на дату відображення контрольованої операції у бухгалтерському обліку, якщо контракт (договір) укладений у грошовій формі, відмінній від національної валюти України;

- уточнення Додатка ТЦ інформацією щодо:

номера і дати доповнень (змін) до контракту (договору);

умов постачання товарів відповідно до правил «Інкотермс»;

показників, що коригуються, та одиниці виміру продажу (придбання) товарів (робіт, послуг).

Накази набирають чинності з дня офіційного опублікування. Станом на 05.01.2024 не опубліковані.

Джерело: <https://news.dtki.ua/accounting/reposts/88135-onovleno-zvit-pro-kontrolyovani-operaciyi-ta-dodatok-tc-deklaraciyi-z-pributku>

Про подання Звітів про контрольовані іноземні компанії (КІК)

Пунктом 392.5 статті 392 розділу I Податкового кодексу України визначено, що якщо Звіт було подано за скороченою формою – необхідно подати повний Звіт до кінця календарного року, наступного за звітним (податковим) роком. У разі якщо відповідно до такого звіту загальний оподатковуваний дохід, об’єкт оподаткування податком на прибуток підприємств контролюючої особи збільшується, така особа до кінця календарного року, наступного за звітним (податковим) роком, подає уточнюючу річну декларацію про майновий стан і доходи або податкову декларацію з податку на прибуток підприємств. При цьому штрафні санкції та/або пеня не застосовуються.

Необхідно пам’ятати, що Звіт подається щодо кожної контрольованої іноземної компанії окремо.

Порядок заповнення Звіту про контрольовані іноземні компанії, скороченої форми Звіту про контрольовані іноземні компанії і подання до контролюючого органу затверджено наказом Міністерства фінансів України від 25.08.2022 № 254.

Для цілей податкового контролю за оподаткуванням прибутку контрольованої іноземної компанії звітним (податковим) періодом є календарний рік або інший звітний період КІК, що закінчується протягом календарного року (підпункт 392.5.1 пункту 392.5 статті 392 Кодексу). При цьому пункт 54 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу першим звітним (податковим) роком для звіту про

контрольовані іноземні компанії є 2022 рік (якщо звітний рік не відповідає календарному року – звітний період, що розпочинається у 2022 році).

При цьому відповідно до [пункту 54 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення»](#) Кодексу контролерам контролюючих іноземних компаній встановлений певний перехідний період для підготовки до звітування, який надає можливість подати звіти за 2022 рік до контролюючого органу одночасно з поданням річної декларації про майновий стан і доходи або податкової декларації з податку на прибуток підприємств за 2023 рік, тобто у 2024 році.

Отже, Звіт має бути подано одночасно з поданням річної декларації про майновий стан і доходи (для фізичних осіб) або податкової декларації з податку на прибуток підприємств (для юридичних осіб) за відповідний календарний рік:

- для фізичної особи – до 1 травня 2024 року для Звітів за результатами 2022 – 2023 років;
- для юридичної особи – до 1 березня 2024 року для Звітів за результатами 2022 – 2023 років.

Спосіб подання звіту до контролюючого органу: електронна форма (щодо кожної контрольованої іноземної компанії окремо).

Електронні форми документів розміщено на вебпорталі ДПС в рубриці «Електронна звітність / Платникам податків про електронну звітність / Інформаційно-аналітичне забезпечення/Реєстр електронних форм податкових документів» (<https://tax.gov.ua/elektronna-zvitnist/platnikam-podatktiv-pro/informatsiyno-analitichne-za/reestr-elektronnih-form-po/>).

До Звіту в обов'язковому порядку додаються завірені належним чином копії фінансової звітності КІК, що підтверджують розмір прибутку КІК за звітний (податковий) рік. Якщо граничні строки підготовки фінансової звітності у відповідній іноземній юрисдикції спливають пізніше граничних строків подання річної декларації про майновий стан і доходи або податкової декларації з податку на прибуток

підприємств, такі копії фінансової звітності КІК подаються разом із річною декларацією про майновий стан і доходи або податковою декларацією з податку на прибуток підприємств за наступний звітний (податковий) період ([підпункт 392.5.2 пункту 392.5 статті 392 Кодексу](#)).

Відповідальність за невиконання правил КІК ([пункт 120.7 статті 120 Кодексу](#)):

- Неподання контролюючою особою Звіту тягне за собою накладення штрафу в розмірі 100 розмірів прожиткових мінімумів для працездатної особи, встановлених на 1 січня податкового (звітного) року (у 2023 році – 268 400,00 грн).
- Несвоєчасне подання Звіту загрожує штрафом у розмірі 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року, за кожен календарний день неподання (але не більше 50 розмірів прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового(звітного) періоду, у 2023 році – 134 200,00 грн).

Водночас [підпунктом 54 підрозділу 10 розділу XX Кодексу](#) встановлено, що:

штрафні санкції та пеня за порушення вимог статті 392 Кодексу під час визначення та обчислення прибутку КІК не застосовуються за результатами 2022 – 2023 звітних (податкових) років;

до платника податків, його посадових осіб не застосовується за результатами 2022 – 2023 звітних (податкових) років адміністративна та кримінальна відповідальність за будь-які порушення, пов'язані із застосуванням норм статті 392 Кодексу.

Джерело: <https://poltava.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/737252.html>

Як слід подавати звіти про КІК: роз'яснення від ДПС

Звіт має бути подано одночасно з поданням річної декларації про майновий стан і доходи (для фізосіб) або податкової декларації з податку на прибуток підприємств (для юросіб) за відповідний календарний рік.

З початку 2023 року до Державної податкової служби надійшло 389 Звітів про контрольовані іноземні компанії за скороченою формою та 285 повних Звітів.

Водночас ДПСУ нагадує, що п. 39-2.5 ПКУ визначено, що якщо Звіт було подано за скороченою формою – необхідно подати повний Звіт до кінця календарного року, наступного за звітним (податковим) роком. У разі якщо відповідно до такого звіту загальний оподатковуваний дохід, об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств контролюючої особи збільшується, така особа до кінця календарного року, наступного за звітним (податковим) роком, подає уточнюючу річну декларацію про майновий стан і доходи або податкову декларацію з податку на прибуток підприємств. При цьому штрафні санкції та/або пеня не застосовуються.

Необхідно пам'ятати, що Звіт подається щодо кожної контрольованої іноземної компанії окремо.

Порядок заповнення Звіту про контрольовані іноземні компанії, скороченої форми Звіту про контрольовані іноземні компанії і подання до контролюючого органу затверджено наказом Мінфіну від 25.08.2022 №254.

Для цілей податкового контролю за оподаткуванням прибутку контрольованої іноземної компанії звітним (податковим) періодом є календарний рік або інший звітний період КІК, що закінчується протягом календарного року (пп. 39-2.5.1 ПКУ). При цьому п. 54 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ першим звітним (податковим) роком для звіту про контрольовані іноземні компанії є 2022 рік (якщо звітний рік не відповідає календарному року – звітний період, що розпочинається у 2022 році).

При цьому відповідно до п. 54 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ контролерам контролюючих іноземних компаній встановлено певний перехідний період для підготовки до звітування, який надає можливість подати звіти за 2022 рік до контролюючого органу одночасно з поданням річної декларації про майновий стан і доходи або податкової декларації з податку на прибуток підприємств за 2023 рік, тобто у 2024 році.

Отже, Звіт має бути подано одночасно з поданням річної декларації про майновий стан і доходи (для фізичних осіб) або податкової декларації з податку на прибуток підприємств (для юридичних осіб) за відповідний календарний рік:

для фізичної особи – до 1 травня 2024 року для Звітів за результатами 2022 – 2023 років;

для юридичної особи – до 1 березня 2024 року для Звітів за результатами 2022 – 2023 років.

Спосіб подання звіту до контролюючого органу: електронна форма (щодо кожної контрольованої іноземної компанії окремо).

Електронні форми документів розміщено на вебпорталі ДПС в рубриці «Електронна звітність / Платникам податків про електронну звітність / Інформаційно-аналітичне забезпечення / Реєстр електронних форм податкових документів».

До Звіту в обов'язковому порядку додаються засвідчені належним чином копії фінансової звітності КІК, що підтверджують розмір прибутку КІК за звітний (податковий) рік. Якщо граничні строки підготовки фінансової звітності у відповідній іноземній юрисдикції минають пізніше граничних строків подання річної декларації про майновий стан і доходи або податкової декларації з податку на прибуток підприємств, такі копії фінансової звітності КІК подаються разом із річною декларацією про майновий стан і доходи або податковою декларацією з податку на прибуток підприємств за наступний звітний (податковий) період ([пп. 39-2.5.2 ПКУ](#)).

Відповідальність за невиконання правил КІК ([п. 120.7 ПКУ](#)):

неподання контролюючою особою Звіту тягне за собою накладення штрафу в розмірі 100 розмірів прожиткових мінімумів для працездатної особи, встановлених на 1 січня податкового (звітного) року (у 2023 році – 268 400,00 грн);

несвоєчасне подання Звіту загрожує штрафом у розмірі 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року, за кожен календарний день неподання (але не більше 50 розмірів

прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового(звітного) періоду, у 2023 році – 134 200,00 грн).

Водночас [п. 54 підрозділу 10 розділу XX ПКУ](#) встановлено, що:

штрафні санкції та пеня за порушення вимог [ст. 39-2 ПКУ](#) під час визначення та обчислення прибутку КІК не застосовуються за результатами 2022 – 2023 звітних (податкових) років;

до платника податків, його посадових осіб не застосовується за результатами 2022 – 2023 звітних (податкових) років адміністративна та кримінальна відповідальність за будь-які порушення, пов'язані із застосуванням норм [ст. 39-2 ПКУ](#).

Джерело: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/727519.html>

II. Податок на додану вартість та податок на прибуток

Особливості складання декларації з податку на прибуток підприємств, визначення податкового звітного періоду та обсягу річного доходу - Закон № 3219

Особливості оподаткування податком на прибуток підприємств платників податку, які тимчасово перейшли на спрощену систему з особливостями оподаткування та з 01 серпня 2023 року повертаються на сплату податку на прибуток підприємств, встановлено у [пункті 9-1.3 пункту 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу](#), зокрема ([п.п. 9-1.3.1 - 9-1.3.3 п.п. 9-1.3 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу](#)) складання та подання податкової декларації (Форма Податкової декларації з податку на прибуток підприємств, затверджена Наказом No 897 .- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15#Text>) з податку на прибуток підприємств у 2023 році для цієї категорії платників, визначення податкового звітного періоду та обсягу річного доходу.

Платники складають та подають податкову декларацію з податку на прибуток підприємств наростаючим підсумком з початку 2023 календарного року. При цьому результати діяльності за періоди перебування на сплаті єдиного податку, не враховуються при визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств, зазначеного у підпункті [134.1.1 пункту 134.1 статті 134 цього Кодексу](#), з урахуванням положень підрозділу 4 цього розділу для платників податку на прибуток, які перейшли із спрощеної системи оподаткування на загальну.

Так, для платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за показниками Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) за попередній річний звітний період – 2022 рік:

- не перевищує 40 мільйонів гривень, встановлюється у 2023 році річний звітний період;
- перевищує 40 мільйонів гривень, у 2023 році встановлюється квартальний базовий звітний період.

Обсяг річного доходу від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків) платника податку на прибуток підприємств для цілей застосування підпункту [39.2.1.76 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39, підпункту 134.1.1 пункту 134.1 статті 134 та пункту 137.5 статті 137 Кодексу](#) обчислюється за весь звітний 2023 рік, у тому числі з урахуванням доходів, отриманих за періоди такого року, в яких такий платник податку перебував на сплаті єдиного податку.

Детальніше: Інформаційний лист № 4/2023 ДПС України.

Джерело: <https://lv.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/696182.html>

Річний перерахунок ПДВ за 2023 рік **Кого стосується річний перерахунок ПДВ?**

Річний перерахунок ПДВ роблять платники податку, які використовували придбані з ПДВ товари, послуги, необоротні активи **одночасно** частково в оподатковуваних

операціях, а частково в неоподатковуваних, звільнених або таких, що не є господарською діяльністю підприємства.

Тобто це стосується платників податку, які протягом року нараховували ПЗ з ПДВ за [п. 199.1 ПКУ](#), який вимагає: у разі якщо придбані та/або виготовлені товари/послуги, необоротні активи частково використовуються в оподатковуваних операціях, а частково – ні, платник податку зобов'язаний нарахувати ПЗ виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до пункту [189.1 ПКУ](#), та скласти не пізніше останнього дня звітнього (податкового) періоду і зареєструвати зведену ПН в ЄРПН на загальну суму частки сплаченого (нарахованого) ПДВ під час їх придбання або виготовлення, яка відповідає частці використання таких товарів/послуг, необоротних активів в неоподатковуваних операціях.

Якщо придбані з ПДВ товари, послуги, необоротні активи можна чітко розділити на такі, що використовувалися в оподатковуваних, і такі, що використовувалися в неоподатковуваних операціях (тобто одночасного використання конкретних товарів, послуг, необоротних активів частково в оподатковуваних, а частково в неоподатковуваних операціях не відбувалося), то річний перерахунок робити **не потрібно**.

Крім того, є певний перелік випадків, коли неоподатковувані або звільнені операції здійснювалися, проте річного перерахунку, як і нарахування ПЗ з ПДВ за [п. 199.1 ПКУ](#), не роблять:

- здійснення операцій, передбачених [пп. 196.1.7 ПКУ](#) (реорганізація (злиття, приєднання, поділ, виділення та перетворення) юросіб);
- здійснення операцій, передбачених [пп. 197.1.28 ПКУ](#) (постачання товарів або послуг у частині суми компенсації на покриття різниці між фактичними витратами та регульованими цінами (тарифами) у вигляді виробничої дотації з бюджету);
- здійснення операцій, передбачених [п. 197.11 ПКУ](#) (постачання товарів та послуг на митній території України, що фінансуються за рахунок міжнародної технічної допомоги);

- здійснення операцій за [п. 197.24 ПКУ](#) оператора телекомунікацій з надання телекомунікаційних послуг у частині здійснення благодійного телекомунікаційного повідомлення на благодійні цілі;
- здійснення операцій із ввезення на митну територію України або операцій з постачання на митній території України товарів, необхідних для:
 - боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією в Україні ([п. 29 підрозд. 2 розд. XX ПКУ](#));
 - боротьби з тероризмом та/або заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації проти України ([пп. 4 і 5 п. 32 підрозд. 2 розд. XX ПКУ](#));
 - виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров'я ([пп. 2 п. 38-1 підрозд. 2 розд. XX ПКУ](#));
 - цілей погашення заборгованості боржника перед кредиторами відповідно до плану реструктуризації або плану санації, затвердженого згідно із законодавством ([п. 46 підрозд. 2 розд. XX ПКУ](#));
 - виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), перелік яких визначено КМУ ([п. 71 підрозділу 2 розділу XX ПКУ](#)).

Що передбачає процедура річного перерахунку ПДВ?

Частка використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях визначається у відсотках як **відношення обсягів з постачання оподатковуваних операцій** (без урахування сум податку) за попередній календарний рік до **сукупних обсягів постачання оподатковуваних та неоподатковуваних операцій** (без урахування сум податку) за цей же попередній календарний рік. Визначена у процентах величина застосовується протягом **поточного календарного року**. Це встановлено [п. 199.2 ПКУ](#).

Платники податку, у яких протягом попереднього календарного року були **відсутні неоподатковувані операції**, а такі неоподатковувані операції почали

здійснюватися у звітному періоді, а також новостворені платники податку проводять у поточному календарному році розрахунок частки використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях на підставі розрахунку, визначеного за фактичними даними обсягів з постачання оподатковуваних та неоподатковуваних операцій **першого звітного податкового періоду, в якому задекларовані такі операції**. Так каже [п. 199.3 ПКУ](#).

А потім, наприкінці поточного календарного року, відбувається ось що. Платник податку за підсумками календарного року здійснює перерахунок частки використання товарів/послуг та необоротних активів в оподатковуваних операціях виходячи з фактичних обсягів проведених протягом року оподатковуваних та неоподатковуваних операцій. У разі зняття з обліку платника податку, у тому числі за рішенням суду, перерахунок частки здійснюється виходячи з фактичних обсягів оподатковуваних та неоподатковуваних операцій, проведених з початку поточного року до дати зняття з обліку. Цього вимагає [п. 199.4 ПКУ](#)!

Тобто, наприклад, коли ми вперше порахували частку неоподаткованих операцій, вона у певному місяці становила 25%. І ми визнали ПЗ за [п. 199.1 ПКУ](#) на 25% суми ПДВ, зазначеного у ПН, отриманих внаслідок придбання товарів (послуг), необоротних активів, частково використаних як в оподаткованих, так і в неоподаткованих операціях. А за наслідками року ця частка становила вже 20%. Отже, нам треба зменшити ПЗ на різницю ($25\% - 20\% = 5\%$).

І ось саме цю процедуру (визначення частки) ми і називаємо **річним перерахунком ПДВ**. Здійснюється він за підсумками календарного року, тобто з урахуванням операцій за всі місяці такого року, із груднем включно.

Як зробити перерахунок?

Як ми зазначили вище, такий перерахунок доцільно робити або після закінчення року, або після того, як стає відомо, що нові операції у поточному році вже не здійснюватимуться.

Проте є ситуації, коли такий перерахунок доводиться робити раніше грудня, – якщо платника податку знімають з обліку (у тому числі за рішенням суду). Тоді перерахунок і коригування платник податку робить у податковій декларації останнього податкового періоду, коли відбулося зняття з обліку.

Увесь процес перерахунку можна умовно розподілити на три етапи:

- 1) встановлюємо фактичну частку використання придбаних з ПДВ товарів, послуг, необоротних активів в неоподатковуваних операціях;
- 2) складаємо РК до зведених ПН, за якими ПДВ нараховували виходячи з частки минулого року (або частки першого місяця, в якому такі операції мали місце, якщо раніше платник податку такі операції не здійснював);
- 3) відображаємо коригування у декларації з ПДВ за грудень.

Крок 1: визначаємо частку

Для цього складається додаток 6 до декларації з ПДВ.

Таблиця 1 додатка 6 (Д6) заповнюється в розрізі таких рядків:

- рядок 1 – для платників, які здійснюють розрахунок відповідно до п. 199.2 ПКУ;
- рядок 2 – для платників, які здійснюють розрахунок відповідно до п. 199.3 ПКУ;
- рядки 3.1 – 3.3 – для платників, які здійснюють розрахунок відповідно до **п. 199.4 ПКУ**. Саме ці рядки стосуються річного перерахунку ПДВ, тому нас зараз цікавлять саме вони – щодо товарів (послуг) заповнювати треба саме **рядок 3.1!**

У графах 4 і 5 додатка 6 (Д6) зазначаються обсяги постачання (без ПДВ), зокрема:

- у графі 4 – **загальний обсяг постачання**, визначений як сума значень рядків 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3, 5 та 7 колонки А декларації з ПДВ та всіх уточнюючих розрахунків;

- у графі 5 – **обсяг постачання оподатковуваних операцій**, а саме сума значень рядків 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 3 та 7 колонки А декларації з ПДВ та всіх уточнюючих розрахунків.

У графах 6 і 7 додатка 6 (Д6) зазначається частка використання товарів/послуг, необоротних активів:

- у графі 6 – в оподатковуваних операціях, що визначається шляхом множення значення графі 5 на 100 %, поділене на значення графі 4;
- у графі 7 – в неоподатковуваних операціях, що визначається як різниця 100 та значення графі 7.

Ще раз нагадаємо! Для перерахунку суми ПДВ, що повинна збільшити або зменшити суму ПЗ, береться **частка** використання товарів/послуг, необоротних активів у **неоподатковуваних операціях**, яка визначається як різниця між 100 відсотками (загальний обсяг операцій) та відсотком оподатковуваних операцій, розрахованим у графі 6 рядка 3.1 таблиці 1 додатка 6 (Д6) до декларації за грудень 2023 року. Далі, вже виходячи з обчисленої частки, потрібно визначити суму ПЗ, яку за підсумками 2023 року треба було нарахувати за [п. 199.1 ПКУ](#), та порівняти зі сумою, яка фактично була нарахована і відображена у деклараціях відповідних звітних періодів.

Визначивши частку, переходимо до таблиці 2 додатка 6. Заповнюємо інформацію про зведені податкові накладні за [п. 199.1 ПКУ](#) у графах 2 та 3 (їх дату і номер). А далі показуємо дані про РК: їх дату і номер (в графах 3 і 4), обсяги постачання, які підлягають коригуванню (у графах 6 – 8) і суму ПЗ з ПДВ, яка буде збільшуватися або зменшуватися (графи 9-11).

Крок 2: складаємо і реєструємо РК

Визначивши суму, на яку потрібно зменшити або збільшити складені раніше зведені ПН за [п. 199.1 ПКУ](#), переходимо до складання відповідних РК. Як і зазначалося вище, складаємо такий РК груднем, а реєструємо протягом 20 календарних днів січня 2023 року.

Порядок складання такого РК такий:

- у заголовній частині у полі «Не підлягає наданню отримувачу (покупцю) з причини» ставимо «Х» та уточнюємо тип причини, зазначений у податковій накладній (08 – Складена на постачання для операцій, які не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість);
- там же, у полі «До зведеної податкової накладної» проставляємо код ознаки «02», такий самий, як і той, що міститься в ПН, до якої складається РК;
- далі наводимо дату складання та порядковий номер як самого РК, так і зведеної ПН, до якої він складається;
- у рядку «Індивідуальний податковий номер отримувача (покупця)» зазначаємо умовний індивідуальний податковий номер «60000000000»;
- в інших рядках, відведених для заповнення даних покупця, наводимо власні дані, рядок «Податковий номер платника податку або серія (за наявності) та номер паспорта» не заповнюємо. Графу «код» як у зведеній ПН за [п. 199.1 ПКУ](#), так і в РК до неї також не заповнюємо.

У рядку I розділу А «Сума коригування податкового зобов'язання та податкового кредиту», у т. ч. у рядках II та/або III залежно від ставки податку (20%, 7% або 14%), зазначаємо суму податку, яка збільшує або зменшує (при зменшенні ставимо знак «-») суму податкових зобов'язань, нарахованих відповідно до [п. 199.1 ПКУ](#).

Розділ Б табличної частини розрахунку коригування заповнюємо у такому порядку:

- показники рядка податкової накладної, що коригується, зазначаємо зі знаком «-» у відповідній графі;
- додаємо новий рядок із виправленими показниками, якому присвоюємо новий черговий порядковий номер, що не зазначався в податковій накладній;
- рядку податкової накладної, що коригується, зазначеному зі знаком «-», та новому рядку з виправленими показниками, що його замінює, присвоюємо однаковий порядковий номер групи коригування, який зазначається у графі 2.2

табличної частини розрахунку коригування, а у графі 2.1 «код причини» наводимо однакову причину коригування (проставляємо код 202 «Коригування зведеної податкової накладної, складеної відповідно до [п. 199.1 ПКУ](#)»);

- у графі 3 «Опис (номенклатура) товарів/послуг, вартість чи кількість яких коригується» рядка податкової накладної, що коригується, – дати складання та порядкові номери податкових накладних, складених на такого платника податку при постачанні йому товарів/послуг, необоротних активів, за якими він визначає податкові зобов'язання, зокрема, відповідно до [п. 199.1 ПКУ](#);
- у графі 13 – зі знаком «-» значення графі 10 рядка зведеної податкової накладної, що коригується;
- у графі 14 – зі знаком «-» значення графі 11 рядка зведеної податкової накладної, що коригується;
- графи 4.1, 4.2, 4.3, 6 – 12, 15 табличної частини не заповнюються та залишаються порожніми. Нулі та прочерки в них не проставляємо.

У які строки треба зареєструвати РК?

На підставі результатів перерахунку часто складаються розрахунки коригування до зведених ПН, складених протягом року. Звісно, теоретично може бути й таке, що протягом року частка оподаткованих операцій не змінилася, і РК складати не потрібно, але на практиці таке майже не трапляється.

Нагадуємо, що з 16.01.2023 діють нові строки реєстрації в ЄРПН як податкових накладних, так і розрахунків коригування до них! А отже, строк реєстрації РК до ПН, складений внаслідок річного перерахунку ПДВ, вже інший, ніж за 2022 рік.

08 лютого 2023 року набрав чинності [Закон № 2876](#), яким підрозд. [2 розд. XX ПКУ](#) було доповнено, зокрема, пунктом 89 щодо збільшення строків реєстрації в ЄРПН податкових накладних/розрахунків коригування.

Нові строки реєстрації в ЄРПН застосовуються до податкових накладних/розрахунків коригування, граничний термін реєстрації в ЄРПН яких припадає на період з дати набрання чинності [Законом № 2876](#) (тобто з датою складання починаючи з 16 січня

2023 року), та діють тимчасово, протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано.

Нові строки такі:

- для ПН/РК, складених з 1 по 15 календарний день (включно) календарного місяця, – до 5 календарного дня (включно) календарного місяця, наступного за місяцем, в якому вони складені;
- для ПН/РК, складених з 16 по останній календарний день (включно) календарного місяця, – до 18 календарного дня (включно) календарного місяця, наступного за місяцем, в якому вони складені;
- для РК, складених постачальником товарів/послуг до ПН, що складена на отримувача – платника податку, в яких передбачається зменшення суми компенсації вартості товарів/послуг їх постачальнику, – протягом 18 календарних днів з дня отримання такого РК отримувачем (покупцем).

Однак строки реєстрації в ЄРПН розрахунків коригування до зведених податкових накладних, які складаються внаслідок річного перерахунку ПДВ, не змінено.

А позаяк перерахунок здійснюється на останній день грудня (відповідно, датою складання РК буде 31.12.2023), і податкові накладні склалися не на отримувача (покупця), то реєструє їх (незалежно від результату перерахунку) особа, яка проводить перерахунок і склала ці ПН. Зареєструвати РК треба до 20 січня (включно)!

Не забудьте відобразити результати перерахунку у декларації за грудень (граничний термін подання якої – 22.01.2024).

Штрафи за нерєстрацію РК (мораторію вже немає!)

Інші, тимчасові строки реєстрації ПН/РК супроводжуються і тимчасовими розмірами штрафів за їх порушення!

Протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано, штраф за порушення платниками ПДВ граничного строку, передбаченого [п. 89 підрозд. 2 розд. XX ПКУ](#) для реєстрації ПН/РК в ЄРПН, встановлюється у розмірі:

- 2 відс. суми ПДВ, зазначеної у таких ПН/РК, у разі порушення строку реєстрації до 15 календарних днів;
- 5 відс. суми ПДВ, зазначеної у таких ПН/РК, у разі порушення строку реєстрації від 16 до 30 календарних днів;
- 10 відс. суми ПДВ, зазначеної у таких ПН/РК, у разі порушення строку реєстрації від 31 до 60 календарних днів;
- 15 відс. суми ПДВ, зазначеної у таких ПН/РК, у разі порушення строку реєстрації від 61 до 365 календарних днів;
- 25 відс. суми ПДВ, зазначеної у таких ПН/РК, у разі порушення строку реєстрації на 366 і більше календарних днів.

Це передбачено [п. 90 підрозд. 2 розд. XX ПКУ](#).

Крок 3: відображаємо РК у декларації

Крім того, що дані складених РК мають бути відображені у таблиці 2 додатка 6, відповідні суми коригування ПДВ потрібно відобразити і в основній частині декларації. Результат коригування (значення граф 9 – 11 рядка «Всього» таблиці 2 додатка 6 (Д6)) зазначаємо у рядках: 4.1.1, 4.2.1 або 4.3.1 (залежно від ставки) основної частини декларації за грудень 2023 року.

А от у додатку 1, зокрема у таблиці 1.2, суми коригування слід відобразити лише у тому разі, якщо відповідні РК не були своєчасно зареєстровані.

Проте навіть якщо такі РК платник податку з якихось причин зареєстрував невчасно (або взагалі не зареєстрував), то результати річного перерахунку однаково мають бути включені до декларації за грудень 2023 року (адже вони впливають на частку

використання активів у неоподатковуваних операціях, яку платник ПДВ використовуватиме наступного календарного року).

Джерело: <https://news.dtkk.ua/taxation/pdv/87679-ricnii-pereraxunok-pdv-za-2023-rik>

III. Зовнішньоекономічна діяльність

Відлік законодавчо встановленого строку розрахунків у сфері ЗЕД при здійсненні експортних операцій: з якої дати розпочинається та припиняється нарахування пені за порушення термінів таких розрахунків?

Відповідно до п. 21 розд. II Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті, затвердженого постановою [Правління Національного банку України від 02 січня 2019 року № 5](#), граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів становлять 365 календарних днів (граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів, визначені [в п. 21 Положення № 5](#), не поширюються на товари, роботи та послуги, визначені [п. 1 постанови Правління НБУ від 14 травня 2019 року № 67](#) «Про встановлення винятків та (або) особливостей запровадження граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів і внесення змін до деяких нормативно-правових актів»).

[Пунктом 1 прим. 2 Постанови № 67](#) визначено, що граничні строки розрахунків за операціями з експорту товарів, що класифікуються за кодами згідно з УКТ ЗЕД: 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1201, 1205, 1206 00, 1507, 1512, 1514, 2306, становлять 90 календарних днів та застосовуються до операцій, здійснених з 11 листопада 2023 року.

Згідно з п. 7 розд. II Інструкції про порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів, затвердженої [постановою Правління НБУ від 02 січня 2019 року № 7](#) банк

розпочинає відлік установлених НБУ граничних строків розрахунків з дати оформлення митної декларації типу ЕК-10 «Експорт», ЕК-11 «Реекспорт» на продукцію, що експортується (якщо продукція згідно із законодавством України підлягає митному оформленню), або підписання акта або іншого документа, що засвідчує поставку нерезиденту товару відповідно до умов експортного договору (якщо товар згідно із законодавством України не підлягає митному оформленню), – за операціями з експорту товарів.

Відповідно до [п. 9 розд. III Інструкції № 7](#) банк завершує здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків:

якщо сума незавершених розрахунків за операцією з експорту, імпорту товарів не перевищує незначної суми. У разі здійснення розрахунків за експорт, імпорт товарів в іноземній валюті сума незавершених розрахунків за операцією з експорту, імпорту товарів визначається за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим НБУ на дату останньої події за відповідною операцією (остання дата платежу/надходження грошових коштів, дата поставки товару, дата зарахування зустрічних однорідних вимог);

при експорті товару – після зарахування на поточний рахунок резидента в банку грошових коштів, що надійшли від нерезидента за товар (уключаючи кошти, переказані резидентом із власного рахунку, відкритого за кордоном, якщо розрахунки за експорт товару здійснювалися через рахунок резидента, відкритий за кордоном, та резидентом подано документи іноземного банку, які підтверджують зарахування коштів від нерезидента за товар), або від банку (резидента або нерезидента) за документарним акредитивом, відкритим на користь резидента за операцією з експорту товару, або в порядку, визначеному [п. 16 прим. 2 розд. IV Інструкції № 7](#);

при заміні кредитора в зобов'язанні за операцією з експорту товарів – після зарахування на поточний рахунок резидента – нового кредитора в банку грошових коштів, що надійшли від нерезидента-боржника за поставлений резидентом –

первісним кредитором товар, та за наявності документів про заміну кредитора в зобов'язанні за операцією з експорту товарів.

Разом з цим, відповідно до [п. 14 прим. 6 постанови Правління НБУ від 24 лютого 2022 року № 18](#) «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» в період запровадження воєнного стану банк не має права завершити здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операцією з експорту/імпорту товарів на підставі документів про припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог.

Вимоги абзацу першого [п. 14 прим. 6 Постанови № 18](#) не поширюються на випадки завершення здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків у разі припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог за операціями:

операторів телекомунікацій з оплати міжнародних телекомунікаційних послуг (міжнародного роумінгу та пропуску міжнародного трафіка);

з оплати страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) за договорами перестраховування (включаючи сертифікати, поліси, ковер-ноти, сліпи, бордеро премій, бордеро збитків), укладеними з перестраховиками-нерезидентами, зазначеними в підпунктах [16-19 прим. 1 п. 14 Постанови № 18](#)

[Пунктом 14 прим. 19 Постанови № 18](#) визначено, що банк не має права завершити здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків:

за операцією з експорту товарів після зарахування на поточний рахунок резидента в банку грошових коштів, що надійшли від нерезидента за товар, якщо ці кошти не переказувалися з-за кордону в Україну;

за операцією з імпорту товарів, якщо відбувається повне або часткове повернення імпортеру коштів з рахунку нерезидента, відкритого в банку в Україні.

за операціями з експорту та імпорту товарів за наявності факту закриття всіх рахунків клієнта-резидента в цьому банку. Банк після закриття в ньому всіх рахунків клієнта-резидента зобов'язаний продовжувати здійснювати валютний нагляд за дотриманням граничних строків розрахунків за операціями цього резидента з експорту та імпорту товарів, за якими банк здійснював валютний нагляд на дату закриття останнього з рахунків, відкритих у цьому банку, та надавати НБУ інформацію, пов'язану з такими операціями, згідно з вимогами нормативно-правових актів НБУ з питань організації статистичної звітності, що подається до НБУ.

Водночас відповідно до ст. 13 [Закону України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII](#) «Про валюту і валютні операції» НБУ має право встановлювати граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів.

При встановленні НБУ граничного строку розрахунків за операціями резидентів з експорту товарів грошові кошти підлягають зарахуванню на рахунки резидентів у банках України у строки, зазначені в договорах, але не пізніше строку та в обсязі, встановлених НБУ. Строк виплати заборгованості обчислюється з дня митного оформлення продукції, що експортується, а в разі експорту робіт, послуг, прав інтелектуальної власності та (або) інших немайнових прав – з дня оформлення у письмовій формі (у паперовому або електронному вигляді) акта, рахунка (інвойсу) або іншого документа, що засвідчує їх надання.

За окремими операціями з експорту та імпорту товарів граничні строки розрахунків, встановлені НБУ, можуть бути подовжені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, шляхом видачі висновку.

Порушення резидентами строку розрахунків, встановленого згідно з [ст. 13 Закону № 2473](#), тягне за собою нарахування пені за кожний день прострочення в розмірі 0,3 відс. суми неодержаних грошових коштів за договором (вартості недопоставленого товару) у національній валюті (у разі здійснення розрахунків за зовнішньоекономічним договором (контрактом) у національній валюті) або в

іноземній валюті, перерахованій у національну валюту за курсом НБУ, встановленим на день виникнення заборгованості. Загальний розмір нарахованої пені не може перевищувати суми неодержаних грошових коштів за договором (вартості недопоставленого товару).

Згідно з [п.п. 4 п. 3 розд. I Інструкції № 7](#) день виникнення порушення – перший день після закінчення встановленого НБУ граничного строку розрахунків за операцією з експорту, імпорту товарів або строку, встановленого відповідно до раніше виданих за цією операцією висновків.

Враховуючи вищевикладене, відлік граничного строку розрахунків за операціями з експорту товарів банк розпочинає з дати оформлення МД типу ЕК-10 «Експорт», ЕК-11 «Реекспорт» на продукцію, що експортується (якщо продукція згідно із законодавством України підлягає митному оформленню), або підписання акта або іншого документа, що засвідчує поставку нерезиденту товару відповідно до умов експортного договору (якщо товар згідно із законодавством України не підлягає митному оформленню).

При порушенні граничного строку розрахунків за операціями з експорту товарів нарахування пені розпочинається з першого дня після закінчення такого строку та здійснюється за кожний день прострочення, включаючи день завершення валютного нагляду відповідно [до п. 9 розд. III Інструкції № 7](#).

Джерело: <https://tr.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/738781.html>

ІНШІ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ З ОПОДАТКУВАННЯ

ПОДАТКОВІ СПОРИ: ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

Суд підтримав позицію ДПС щодо висновків про нереальність господарських операцій позивача

Судом касаційної інстанції підтримано позицію контролюючого органу щодо висновків про нереальність господарських операцій позивача та, як наслідок, заниження податку на прибуток, заниження податку на додану вартість, завищення від'ємного значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту.

Верховним Судом було надано належну оцінку зібраним у справі доказам у їх сукупності та доводам контролюючого органу, враховано встановлені обставини щодо відсутності належного документального підтвердження фактичного проведення господарських операцій з поставки позивачу нафтопродуктів, що є свідченням безтоварності проведених взаємовідносин, з огляду на вказане, Суд касаційної інстанції дійшов обґрунтованого висновку про недостовірність задекларованих позивачем даних податкового обліку, що, відповідно, виключає право позивача формувати витрати та податковий кредит за такими операціями.

Надання позивачем сертифікату відповідності та паспортів якості бітуму нафтового дорожнього в'язкого не може бути беззаперечним доказом належного документування операцій з нафтопродуктами у відповідності до вимог [Інструкції про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України від 20.05.2008 №281/171/578/155](#).

Також Верховний Суд виснував, що у разі встановлення в судовому процесі обставин, які свідчать, що платник податків був чи міг бути обізнаний щодо протиправної діяльності його контрагента, яка полягає в незаконній мінімізації податкових зобов'язань, зокрема у створенні штучних підстав для збільшення валових витрат та/чи податкового кредиту, або у разі коли платник податків діяв без належної обачності чи обережності при виборі контрагента, який не виконує податкового обов'язку, при встановлених обставинах, які спростовують реальність господарських операцій, отримана таким платником податків податкова вигода у вигляді права на податковий кредит є безпідставною.

Відтак, Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду [від 19.12.2023 у справі № 540/4247/21](#) касаційну скаргу Головного управління ДПС у Херсонській області, Автономній Республіці Крим та м. Севастополі задоволено. Постанову П'ятого апеляційного адміністративного суду від 27.01.2022 скасовано. Рішення Херсонського окружного адміністративного суду від 09.11.2019 залишено в силі.

Джерело: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/742903.html>

Суд підтримав позицію контролюючого органу щодо сплати орендної плати за землю

Судом касаційної інстанції підтримано позицію контролюючого органу щодо обов'язку позивача – суб'єкта господарювання сплачувати орендну плату за землю, оскільки він, як власник нерухомого майна, є платником земельного податку в розумінні податкового законодавства.

Верховним Судом зазначено, що умовою несплати земельного податку за зазначеною системою оподаткування є те, що суб'єкт господарювання, який є власником чи користувачем земельної ділянки, використовує цю землю для проведення господарської діяльності. Можливість звільнення від сплати цього податку за інших умов, наприклад, коли окремо надається в найм будівля, її частина чи нежиле приміщення без земельної ділянки, на якій розміщена перелічена нерухомість, не встановлена.

Також Верховний суд виснував, що правове відношення між власністю на земельну ділянку чи користування нею та обов'язком сплати земельного податку не припиняється у разі набуття власником чи користувачем земельної ділянки статусу суб'єкта господарювання та обрання ним виду економічної діяльності і системи оподаткування, які не передбачають використання земельної ділянки в господарській діяльності. Тобто, з набуттям ознак (якості) суб'єкта господарювання фізична особа,

яка ним стала, не перестає бути власником чи користувачем земельної ділянки і не звільняється від обов'язку сплати земельного податку.

Судом зазначено, що у разі надання в оренду будівель, споруд або їх частин за договором оренди, одночасно з правом найму будівлі або іншої капітальної споруди (їх окремої частини) наймачеві надається право користування земельною ділянкою, на якій вони знаходяться, а також яка прилягає до будівлі або споруди, тобто підприємницька діяльність наймодавців провадиться обов'язково за рахунок надання в оренду майна і земельної ділянки, а позивачем не доведено факту використання саме земельної ділянки, на якій розміщена двоповерхова нежитлова будівля для провадження господарської діяльності.

Таким чином, Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду від [26.12.2023 у справі № 826/10917/16](#) касаційну скаргу фізичної особи – підприємця залишено без задоволення. Постанову Київського апеляційного адміністративного суду від 16.01.2018 – залишено без змін.

Джерело: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/744644.html>

ПОДАТКОВІ НАКЛАДНІ: огляд ІПК

Якщо покупцем було здійснено попередню оплату за товари та постачальником на відповідну суму було складено та зареєстровано в ЄРПН ПН-1, а надалі на дату відвантаження товарів постачальником було складено ПН-2 виходячи з усього обсягу таких відвантажених товарів без урахування суми попередньої оплати (тобто ПН-2 складена на суму більшу, ніж сума податкових зобов'язань, що виникли на таку дату), то така ПН-2 складена з порушенням норм ПКУ, її показники не відповідають первинним документам, і така податкова накладна не може бути підставою для формування податкового кредиту покупцем

У цьому випадку покупець має право віднести до податкового кредиту суми ПДВ за операцією з придбання таких товарів/послуг лише після реєстрації в ЄРПН розрахунку коригування до такої ПН-2, складеного з дотриманням норм ПКУ.

Докладніше тут ІПК від 24.10.2023 р. №3737/ІПК/99-00-21-03-02-06

Якщо платником податку - покупцем не було сформовано податковий кредит за операціями з придбання у лютому 2022 року товарів/послуг у постачальника, який надалі обрав спрощену систему оподаткування за ставкою 2 відсотки, то після реєстрації в ЄРПН таким постачальником у терміни, встановлені [підпунктом 69.1 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX ПКУ](#), відповідної податкової накладної покупець має право включити суми ПДВ за такими операціями з придбання товарів/послуг до податкового кредиту в межах 365 календарних днів з дати складання такої податкової накладної з урахуванням зупинення термінів, передбаченого [пунктом 102.9 статті 102 та підпунктом 69.9 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX ПКУ](#)

Докладніше тут ІПК від 24.10.2023 р. №3737/ІПК/99-00-21-03-02-06

На дату першої події за операціями з надання послуг (оформлення актів здачі-прийняття послуг) постачальником було складено податкову накладну не на всю суму операцій, а лише на її частину, та в подальшому складено розрахунок коригування до такої податкової накладної, яким суму податкових зобов'язань приведено у відповідність до суми, на яку надано послуги та складено акти здачі-прийняття наданих послуг, і зареєстровано його в ЄРПН. Чи мало право Підприємство формувати податковий кредит на підставі такої податкової накладної та розрахунку коригування до неї?

Зазначені податкова накладна та розрахунок коригування до неї є такими, що складені з порушенням норм ПКУ і не відповідають первинним документам, а тому

не можуть бути підставою для віднесення покупцем сум ПДВ, зазначених у них, до податкового кредиту.

У даному випадку на дату виявлення помилки постачальником мав бути складений розрахунок коригування до податкової накладної, складеної на частину повної вартості наданих послуг, для виведення в нуль показників такої податкової накладної, та на дату виникнення податкових зобов'язань має бути складена нова податкова накладна на всю суму здійсненої операції (наданих послуг).

Докладніше тут ІПК від 24.10.2023 р. №3738/ІПК/99-00-21-03-02-06

Показники, що зазначаються у податковій накладній, яка складається за операцією з постачання товарів/послуг (у тому числі опис (номенклатура) товарів/послуг), з урахуванням розрахунку коригування, складеному до такої податкової накладної, МАЮТЬ ВІДПОВІДАТИ даним бухгалтерського обліку та первинним документам, оформленим за операцією з постачання таких товарів/послуг

Докладніше тут ІПК від 24.10.2023 р. №3739/ІПК/99-00-21-03-02-06

У разі набрання законної сили РІШЕННЯМ СУДУ, згідно з яким ДПС зобов'язано зареєструвати податкову накладну, покупець може включити до податкового кредиту суми ПДВ, зазначені у такій податковій накладній, після її реєстрації в ЄРПН

Докладніше тут ІПК від 24.10.2023 р. №3742/ІПК/99-00-21-03-02-06

Джерело: https://t.me/VICHUK_ukr/4576

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Правила визначення дати реєстрації платником ПДВ

Відповідно до [п. 183.9 ст. 183 Податкового кодексу України](#) у разі відсутності підстав для відмови у реєстрації особи як платника податку контролюючий орган зобов'язаний протягом трьох робочих днів після надходження реєстраційної заяви до контролюючого органу внести до реєстру платників податку запис про реєстрацію такої особи як платника податку:

з бажаного (запланованого) дня реєстрації, зазначеного у реєстраційній заяві, що відповідає даті початку податкового періоду (календарного місяця), з якого такі особи вважатимуться платниками податку та матимуть право на складання податкових накладних, у разі добровільної реєстрації особи як платника податку;

з першого числа місяця, наступного за днем спливу 10 календарних днів після подання реєстраційної заяви до контролюючого органу або державному реєстратору, у разі добровільної реєстрації особи як платника податку на додану вартість, якщо бажаний (запланований) день реєстрації у заяві не зазначено;

з бажаного (запланованого) дня, що відповідає першому числу календарного кварталу, в якому буде застосовуватися ставка єдиного податку, що передбачає сплату податку на додану вартість, у разі переходу осіб на спрощену систему оподаткування;

з бажаного (запланованого) дня, що відповідає першому числу календарного місяця, в якому буде застосовуватися ставка єдиного податку, що передбачає сплату податку на додану вартість, у разі зміни ставки єдиного податку третьої групи;

з першого числа календарного місяця, в якому здійснено перехід на сплату інших податків і зборів, у разі реєстрації осіб, визначених в абзаці першому [п. 183.4 ст. 183 ПКУ](#), що відповідають вимогам, визначеним [п. 181.1 ст. 181 ПКУ](#), якщо перше число календарного місяця, з якого здійснюється перехід на сплату інших податків і зборів, на день подання реєстраційної заяви не настало;

з дня внесення запису до реєстру платників податку у разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку або у разі реєстрації осіб, визначених в абзаці першому [п. 183.4 ст. 183 ПКУ](#), що відповідають вимогам, визначеним [п. 181.1 ст. 181 ПКУ](#), якщо перше число календарного місяця, в якому здійснено перехід на сплату інших податків і зборів, на день подання реєстраційної заяви настало.

Датою реєстрації особи платником ПДВ, яка вноситься до реєстру платників ПДВ, є зазначена вище дата.

Джерело: <https://zt.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/742628.html>

Чи підлягає обов'язковій реєстрації платником ПДВ договір управління майном?

Відповідно до [п. 64.6 ст. 64 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI](#) зі змінами та доповненнями на обліку в контролюючих органах повинні перебувати договори управління майном (крім договорів щодо операцій, визначених у другому реченні абзацу другого [п.п. 5 п. 180.1 ст. 180 ПКУ](#)) без створення юридичних осіб, на які поширюються особливості податкового обліку та оподаткування діяльності за такими договорами, визначені ПКУ.

Згідно з [п.п. 5 п. 180.1 ст. 180 ПКУ](#) для цілей оподаткування ПДВ платником податку є особа - управитель майна, яка веде окремий податковий облік з ПДВ щодо господарських операцій, пов'язаних з використанням майна, що отримане в управління за договорами управління майном.

Для цілей оподаткування господарські відносини між управителем майна з власної господарської діяльності та його діяльності з управління майном прирівнюються до відносин на основі окремих цивільно-правових договорів. Норми [п.п. 5 п. 180.1 ст. 180 ПКУ](#) не поширюються на управителів майна, які здійснюють управління активами інститутів спільного інвестування, фондів банківського управління, фондів

фінансування будівництва та фондів операцій з нерухомістю, створених відповідно до закону.

Процедури взяття на облік у контролюючих органах договорів управління майном та процедури реєстрації їх платниками ПДВ визначені Порядком обліку платників податків і зборів, затвердженим [наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1588](#), та Положенням про реєстрацію платників податку на додану вартість, затвердженим [наказом Міністерства фінансів України від 14.11.2014 № 1130](#).

Відповідно [до п. 3.6 розд. III Порядку № 1588](#) взяття на облік договору управління майном здійснюється шляхом додаткового взяття на облік як платника податків відповідного управителя майна або уповноваженої особи. Підставою для взяття на облік договору управління майном є прийняття контролюючим органом рішення про реєстрацію платником ПДВ управителя майна та отримання відповідного пакету документів.

Управитель майна подає одночасно із реєстраційною заявою платника ПДВ за ф. № 1-ПДВ до контролюючого органу за своїм основним місцем обліку заяву за ф. № 1-ОПП, копію договору управління майном (договір управління нерухомим майном має бути нотаріально посвідченим) ([п. 4.7 розд. IV Порядку № 1588](#)).

Документи повертаються контролюючим органом управителю майна, якщо до заяви за ф. № 1-ОПП не буде додано реєстраційну заяву платника ПДВ за ф. № 1-ПДВ або за результатами розгляду реєстраційної заяви платника ПДВ контролюючий орган відмовляє у реєстрації особи як платника ПДВ ([п. 4.11 розд. IV Порядку № 1588](#)).

Управителю майна при взятті на облік договору управління майном присвоюється 9-значний реєстраційний (обліковий) номер платника податків, який використовується для сплати податків, виконання прав та обов'язків платника податків за договором окремо від власної діяльності. Цей номер є також індивідуальним податковим номером платника ПДВ для особи - управителя майна.

Для осіб, відповідальних за утримання та внесення ПДВ до бюджету під час виконання декількох договорів управління майном, реєстрація платником ПДВ здійснюється щодо кожного із зазначених договорів ([абзац другий п.п. 3 п. 1.6 розд. I Положення № 1130](#)).

Згідно з [п. 181.1 ст. 181 ПКУ](#) особа зобов'язана зареєструватися як платник ПДВ у контролюючому органі у разі, якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню згідно з розд. V ПКУ, у тому числі операцій з постачання товарів/послуг з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі (зокрема, але не виключно шляхом встановлення спеціального застосунку або додатку на смартфонах, планшетах чи інших цифрових пристроях), нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1000000 гривень (без урахування ПДВ).

Якщо особа, яка відповідно [до п. 181.1 ст. 181 ПКУ](#) не є платником ПДВ у зв'язку з тим, що обсяги оподатковуваних операцій відсутні або є меншими від встановленої зазначеною статтею суми, вважає за доцільне добровільно зареєструватися як платник податку, така реєстрація здійснюється за її заявою ([п. 182.1 ст. 182 ПКУ](#)).

Виходячи із зазначеного, платником ПДВ в обов'язковому порядку має бути зареєстрована особа - управитель майна для ведення окремого податкового обліку ПДВ щодо господарських операцій, пов'язаних з використанням майна, що отримане в управління за договорами управління майном (крім договорів щодо операцій, визначених у другому реченні абзацу другого [п.п. 5 п. 180.1 ст. 180 ПКУ](#)), у разі якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню згідно з розд. V ПКУ, у тому числі операцій з постачання товарів/послуг з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі (зокрема, але не виключно шляхом встановлення спеціального застосунку або додатку на смартфонах, планшетах чи інших цифрових пристроях), нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1000000 гривень (без урахування ПДВ).

Джерело: <https://od.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/741530.html>

Який порядок складання податкової накладної платником ПДВ при постачанні послуг нерезиденту на митній території України?

Пунктом 201.1 ст. 201 Податкового кодексу України визначено, що на дату виникнення податкових зобов'язань платник податку зобов'язаний скласти податкову накладну в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації у порядку, визначеному законодавством, кваліфікованого електронного підпису уповноваженої платником особи та зареєструвати її в Єдиному реєстрі податкових накладних у встановлений ПКУ термін.

Згідно з п. 8 Порядку заповнення податкової накладної, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2015 № 1307, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26.01.2016 за № 137/28267, при складанні податкових накладних, особливості заповнення яких викладені в пп. 10 – 15 Порядку № 1307, у верхній лівій частині таких накладних у графі «Не підлягає наданню отримувачу (покупцю) з причини» робиться помітка «X» та, зокрема, у разі складання податкової накладної при постачанні послуг отримувачу (покупцю) нерезиденту, місце постачання яких розташоване на митній території України зазначається тип причини «21».

Пунктом 12 Порядку № 1307 визначено, зокрема, що у разі складання податкової накладної за операціями з постачання послуг отримувачу (покупцю) нерезиденту, місце постачання яких розташоване на митній території України, у графі «Отримувач (покупець)» зазначаються найменування П. І. Б. нерезидента та через кому країна, в якій зареєстрований покупець (нерезидент), у рядку «Індивідуальний податковий номер отримувача (покупця)» проставляється умовний ПІН «500000000000», рядок «Податковий номер платника податку або серія (за наявності) та номер паспорта» не заповнюється.

Розділ Б податкової накладної заповнюється без особливостей.

Джерело: <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/742178.html>

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Які особливості оподаткування банків, передбачені ЗУ від 21 листопада 2023 року № 3474?

Коротка:

Особливості:

встановлення за 2023 рік підвищеної базової ставки податку на прибуток у розмірі 50 відс. (у тому числі для сплати авансових внесків при виплаті дивідендів), а починаючи зі звітних періодів 2024 року та у подальші роки базової ставки у розмірі – 25 відс. (замість діючої на сьогодні базової ставки у розмірі 18 відс.); заборона на врахування у 2023 році непогашених податкових збитків минулих років у зменшення об'єкту оподаткування з правом на таке врахування, починаючи зі звітних періодів 2024 року до повного їх погашення. Детальніше у повній відповіді.

Повна:

08.12.2023 набрав чинності [Закон України від 21 листопада 2023 року № 3474-IX](#) «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків та інших платників податків», яким змінено підходи до оподаткування прибутку банків.

Щодо положень, які набрали чинності з 08.12.2023 Відповідно до абзаців першого та другого [п. 68 підрозд. 4 розд. XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI](#) встановлено, що за результатами податкового (звітного) 2023 року базова (основна) ставка податку на прибуток підприємств для цілей оподаткування прибутку банків, а також для застосування щодо банків положень [п. 57.1 прим. 1 ст. 57 ПКУ](#) становить 50 відсотків.

Сума податку на прибуток підприємств за 2023 рік за ставкою 50 відс. визначається за звітний період – 2023 рік у Податковій декларації з податку на прибуток підприємств за такий податковий (звітний) рік. Нарахування та сплата грошового зобов'язання з податку на прибуток підприємств за попередні податкові (звітні) періоди 2023 року (квартал, півріччя та три квартали) за базовою (основною) ставкою (18 відс.), що діяла до набрання чинності [Законом № 3474](#), не є порушенням правил нарахування та сплати грошового зобов'язання з податку на прибуток підприємств. Тобто, після набрання чинності [Законом № 3474](#) банки повинні визначити податкові зобов'язання щодо податку на прибуток за увесь 2023 рік за ставкою 50 відсотків. Підлягають перерахунку за збільшеною ставкою для оподаткування податком на прибуток підприємств (50 відс.) виплачені банками протягом 2023 року дивіденди.

При цьому розрахунок сум авансових внесків при виплаті дивідендів наводиться у додатку АВ до Декларації.

Крім того, за результатами податкового (звітного) 2023 року банки: не застосовують положення, передбачені [п.п. 140.4.4 п. 140.4 ст. 140 ПКУ](#); не зменшують фінансовий результат до оподаткування на суму від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років. У разі застосування за попередні податкові (звітні) періоди 2023 року положень, передбачених [п.п. 140.4.4 п. 140.4 ст. 140 ПКУ](#), та/або сплати авансових внесків з податку на прибуток підприємств, передбачених [п. 57.1 прим. 1 ст. 57 ПКУ](#) за ставкою 18 відс., у складі Декларації за 2023 рік банки відображають уточнені показники (суми від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих звітних періодів, суми авансових внесків з податку на прибуток підприємств при виплаті дивідендів за ставкою 50 відс.), що містяться у поданих ними раніше Деклараціях. У разі відображення уточнених показників із вищезазначених підстав санкції, передбачені [ст. 50 ПКУ](#), не застосовуються. У разі виникнення додаткового грошового зобов'язання, яке виникає внаслідок уточнення показників, таке грошове зобов'язання підлягає сплаті у строки, встановлені для сплати податкового

зобов'язання щодо податку на прибуток за результатами 2023 року (абзац четвертий [п. 68 підрозд. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ](#)).

Сума від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років, не врахована у зменшення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств, у тому числі отриманого з 01 січня 2023 року по 31 грудня 2023 року, зменшує фінансовий результат до оподаткування майбутніх податкових (звітних) періодів, починаючи з 01 січня 2024 року, в порядку, визначеному [п.п. 140.4.4 п. 140.4 ст. 140 ПКУ](#) (абзац п'ятий п. 68 підрозд. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ). Тож, якщо після перерахунків розмір податкового зобов'язання збільшиться, то банки сплачують різницю такого зобов'язання до бюджету протягом 10 днів після граничного терміну подання річної Декларації.

Щодо положень, які набувають чинності з 01.01.2024 Положеннями нового [п. 136.1 прим. 1 ст. 136 ПКУ](#), внесеного [Законом № 3474](#), визначено види доходів, до яких застосовується базова (основна) ставка податку на прибуток у розмірі 25 відс., зокрема, при:

оподаткуванні прибутку банку, у порядку встановленому [п.п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 ПКУ](#);

оподаткуванні скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії банку, визначеного відповідно до [ст. 39 прим. 2 ПКУ](#);

застосуванні положень [п. 57.1 прим. 1 ст. 57 ПКУ](#) до виплати дивідендів банками. Відповідні роз'яснення наведені в Інформаційному листі № 6/2023 «Банки: зміна ставок, податок на прибуток», розміщеному на вебпорталі ДПС у рубриці «Інформаційні матеріали» та у рубриці «Інформаційні листи» розділу «ВАЖЛИВА ІНФОРМАЦІЯ».

Джерело: <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=41064>

Безоплатно отримані основні засоби: нарахування амортизації

Порядок розрахунку амортизації основних засобів або нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування наведено у [п. 138.3 ст. 138 Податкового кодексу України](#).

Відповідно до [п.п. 138.3.1 п. 138.3 ст. 138 ПКУ](#) розрахунок амортизації основних засобів та нематеріальних активів здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням обмежень, встановлених [п.п. 14.1.138 п. 14.1 ст. 14 розд. I ПКУ](#), підпунктами [138.3.2 – 138.3.4 п. 138.3 ст. 138 ПКУ](#). При такому розрахунку застосовуються методи нарахування амортизації, передбачені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Для розрахунку амортизації відповідно до положень п. 138.2 ст. 138 ПКУ визначається вартість основних засобів та нематеріальних активів без урахування їх переоцінки (уцінки, дооцінки), проведеної відповідно до положень бухгалтерського обліку.

Амортизація не нараховується за період невикористання (експлуатації) основних засобів у господарській діяльності у зв'язку з їх консервацією.

Згідно з [п.п 138.3.2 п. 138.3 ст. 138 ПКУ](#) не підлягають амортизації та проводяться за рахунок відповідних джерел:

вартість гудвілу;

витрати на придбання/самостійне виготовлення невиробничих основних засобів, невиробничих нематеріальних активів;

витрати на ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невиробничих основних засобів, невиробничих нематеріальних активів.

Терміни «невиробничі основні засоби», «невиробничі нематеріальні активи» означають відповідно основні засоби, нематеріальні активи, не призначені для використання в господарській діяльності платника податку.

Відповідно до п. 22 Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затвердженого [наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92](#) (із змінами), об'єктом амортизації є вартість, яка амортизується (окрім вартості земельних ділянок, природних ресурсів і капітальних інвестицій).

Пунктом 4 НП(С)БО 7 встановлено, що під амортизацією розуміється систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації).

Нормами НП(С)БО 7 та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 30.09.2003 № 561 (із змінами), визначено відображення вартості безоплатно отриманих основних засобів та нарахування амортизації на них.

З урахуванням зазначеного, у податковому обліку не передбачено обмежень щодо нарахування амортизації на основні засоби, безоплатно отримані платником податку, тому такі основні засоби, які призначені для використання в господарській діяльності платника податку, підлягають амортизації згідно з [п. 138.3 ст. 138 ПКУ](#).

Джерело: <https://od.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/740828.html>

ПОДАТКОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ

Довідники пільг

ДПС оприлюднила нові довідники податкових пільг

Йдеться про №121/1 та №121/2 (станом на 27.12.2023).

Докладніше тут [ДПС](#)

Який порядок підписання податкової звітності в електронному вигляді, якщо головного бухгалтера одночасно призначено тимчасово виконувати обов'язки керівника (директора) та як при цьому заповнюється повідомлення про надання інформації щодо КЕП?

Коротка:

Якщо головного бухгалтера одночасно призначено тимчасово виконувати обов'язки керівника (директора), то при поданні податкової звітності в електронному вигляді, електронні підписи юридичної особи накладаються у такому порядку: першим – кваліфікований електронний підпис директора, другим – КЕП електронної печатки (за наявності), попередньо змінивши, зокрема в налаштуваннях Електронного кабінету поле «використання підписів».

До повідомлення про надання інформації щодо КЕП вноситься інформація про підписувача (підписувачів), якому (яким) надається право підпису електронних документів. На сформоване Повідомлення першими накладаються КЕП усіх осіб, включених до Повідомлення, у порядку черговості їх внесення до Повідомлення, після них – КЕП керівника і останньою – печатка (за наявності). Тобто, керівником до контролюючого органу подається Повідомлення на головного бухгалтера з типом підпису – «директор».

Повна:

Електронний документообіг між платником податків та контролюючим органом здійснюється відповідно до норм Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI ([п. 42.6 ст. 42 глави 1 розд. II ПКУ](#)) та Порядку обміну електронними документами з контролюючими органами, затвердженого [наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2017 № 557](#), зареєстрованим [в Міністерстві юстиції України 03.08.2017 за № 959/30827](#) зі змінами та доповненнями. Пунктом 48.5 ст. 48 глави 2 розд. II ПКУ визначено, що податкова декларація повинна бути підписана, зокрема:

керівником платника податків або уповноваженою особою, а також особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації до контролюючого органу. У разі ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації безпосередньо керівником платника податку така податкова декларація підписується таким керівником.

Достатнім підтвердженням справжності документа податкової звітності є наявність оригіналу підпису уповноваженої особи на документі у паперовій формі або наявність накладеного на електронний документ кваліфікованого електронного підпису або удосконаленого електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, відповідно до вимог [Закону України від 05 жовтня 2017 року № 2155-VIII](#) «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» зі змінами та доповненнями ([п.п. 48.5.1 п. 48.5 ст. 48 глави 2 розд. II ПКУ](#)). Згідно з п. 2 розд. II Порядку платник створює електронні документи у строки та відповідно до порядку, що визначені законодавством для відповідних документів в електронній та паперовій формі, із зазначенням усіх обов'язкових реквізитів та з використанням засобу КЕП та печатки (за наявності), керуючись Порядком. Керівник платника податків визначає, змінює перелік уповноважених осіб платника податків, які наділяються правом підписання, подання, отримання ними документів та інформації через електронний кабінет від імені платника податків, та визначає їхні повноваження ([абзац другий п. 42.6 ст. 42 глави 1 розд. II ПКУ](#)). Для надання права підпису електронних документів іншим особам, яким делеговано право підпису, платник повідомляє про таких осіб контролюючий орган, на обліку в якому перебуває платник, шляхом направлення повідомлення про надання інформації щодо КЕП в електронному вигляді за формою згідно [з додатком 2 до Порядку](#) (п. 3 розд. III Порядку).

До Повідомлення вноситься інформація про підписувача (підписувачів), якому (яким) надається право підпису електронних документів. На сформоване Повідомлення першими накладаються КЕП усіх осіб, включених до Повідомлення, у порядку черговості їх внесення до Повідомлення, після них – КЕП керівника і останньою –

печатка (за наявності) (п. 4 розд. III Порядку). Тобто, керівником до контролюючого органу подається Повідомлення на головного бухгалтера з типом підпису – «директор».

Слід зазначити, якщо головного бухгалтера одночасно призначено тимчасово виконувати обов'язки керівника (директора), то при поданні податкової звітності в електронному вигляді, електронні підписи юридичної особи накладаються у такому порядку: першим – КЕП директора, другим – КЕП електронної печатки (за наявності), попередньо змінивши, зокрема в налаштуваннях Електронного кабінету поле «використання підписів».

Джерело: <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=41049>

У який термін в Електронному кабінеті повинна оновлюватись інформація про зміну податкової адреси після подання до органів ДПС заяви за формою № 5ДР та які дії платника, якщо така інформація не оновлюється після отримання повідомлення про прийняття такої заяви?

Коротка та повна відповіді ідентичні.

В Електронному кабінеті адреса реєстрації та/або фактичного проживання відображається у режимі «Загальна інформація про платника» меню «ЕК для громадян». У зазначеному режимі зміна інформації про адресу відбувається автоматично наступного робочого дня після дати формування повідомлення про результати обробки Заяви про внесення змін до Державного реєстру фізичних осіб – платників податків – форма № 5ДР, у якому заявник інформується про внесення змін в реєстраційні дані.

У випадках, коли у вищенаведених терміни зміна адреси в Електронному кабінеті не відбувається, платник податків для усунення проблеми може письмово звернутися до ДПС, зокрема скориставшись меню «Листування з ДПС» приватної частини Електронного кабінету.

Джерело: <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=41055>

Чи можна зазначити посаду працівника юридичної особи у кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа електронного підпису, отриманому КНЕДП ДПС?

Коротка:

Ні, не можна.

Повна:

Формою реєстраційної картки для юридичної особи, [затвердженою наказом ДПС від 21.12.2022 № 930 «Про затвердження форм реєстраційних документів для отримання електронних довірчих послуг»](#) не передбачено зазначення посади працівника юридичної особи у кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа електронного підпису, отриманому у Кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг Державної податкової служби України.

Джерело: <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=41065>

Якою датою в інтегрованій картці платника відображеться інформація про сплату суми податків, зборів та єдиного внеску, якщо сума розрахункового документа була рознесена до ІКП зі спеціальним кодом «Платежі до з'ясування»?

Відповідно до абзацу сьомого [п. 2 розд. I Порядку](#) ведення податковими органами оперативного обліку податків, зборів, платежів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого [наказом Міністерства фінансів України від 12.01.2021 № 5](#) інтегрована картка платника – це форма оперативного обліку податків, зборів, платежів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що ведеться за кожним видом платежу.

За кожним видом платежу відкриваються ІКП зі спеціальним кодом «Платежі до з'ясування» за формою, що відповідає формі ІКП, за якою ведеться облік платежу згідно з кодами класифікації доходів бюджету/технологічними кодами класифікації єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (абзац дванадцятий [п. 2 підрозд. 1 розд. II Порядку № 5](#)).

Згідно з [п. 1 підрозд. 2 розд. III Порядку № 5](#) після розміщення на відповідному сервері для завантаження відомостей Казначейства про надходження сум податків, зборів, платежів та єдиного внеску у вигляді технологічних файлів @В та @Е інформаційною системою ДПС забезпечується автоматична обробка таких файлів та виконується розподіл записів за критеріями:

рознесені платежі;

нерознесені платежі;

виключені з обробки платежі.

Пунктом [3 підрозд. 2 розд. III Порядку № 5](#) встановлено, що нерознесені платежі щоденно відпрацьовуються підрозділом, що здійснює облік платежів.

При цьому виконуються такі процедури:

якщо платнику не відкрито ІКП, працівник підрозділу, що здійснює облік платежів, відкриває ІКП за відповідним платежем та обробляє запис розрахункового документа, що автоматично не був рознесений інформаційною системою;

якщо платника податків з податковим номером не знайдено серед платників податків, що перебувають на обліку в податковому органі, сума розрахункового документа розноситься до ІКП зі спеціальним кодом «Платежі до з'ясування»;

якщо платником податків безпосередньо не здійснено сплату платежів, крім випадків, передбачених податковим законодавством, – податковим агентом, або представником платника податку, то сума розрахункового документа розноситься до ІКП зі спеціальним кодом «Платежі до з'ясування».

Суми в ІКП зі спеціальним кодом «Платежі до з'ясування» відпрацьовуються підрозділом, що здійснює облік платежів, щоденно.

У разі з'ясування призначення платежу в звітному місяці, в якому здійснена сплата платником, підрозділ, що здійснює облік платежів, проводить засобами інформаційної системи перерознесення відповідних сум з ІКП зі спеціальним кодом «Платежі до з'ясування» до ІКП платника.

У разі з'ясування призначення платежу в місяці, наступного за звітним, підрозділ, що здійснює облік платежів, проводить перерознесення поточною датою відповідних сум з ІКП зі спеціальним кодом «Платежі до з'ясування» до ІКП платника, використовуючи операції, призначені для ідентифікації сум платежів.

Враховуючи вищезазначене, якщо сума розрахункового документа була рознесена до ІКП зі спеціальним кодом «Платежі до з'ясування», у разі невірно заповнених реквізитів розрахункового документа або помилки в коді ЄДРПОУ (РНОКПП), то після з'ясування органом ДПС призначення платежу, в ІКП відобразиться інформація про сплату суми податків, зборів та єдиного внеску:

датою зарахування цієї суми на рахунок, відкритий в органі Державної казначейської служби України, якщо таке з'ясування відбулося в місяця, в якому здійснена сплата платником;

поточною датою, якщо таке з'ясування відбулося після закінчення місяця, в якому була здійснена сплата платником.

Джерело: <https://nvp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/741037.html>

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

До уваги платників акцизного податку!

[Постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2023 року № 1380](#) «Про внесення змін до Порядку електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового», яка набрала чинності 29.12.2023 (офіційно опублікована в газеті «Урядовий кур'єр» від 29.12.2023 № 261), внесені зміни до Порядку електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 року № 408](#) «Деякі питання електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового».

Зміни, внесені до Порядку передбачають:

надання можливості суб'єктам господарювання бути одночасно платниками акцизного податку з реалізації пального та спирту етилового та відкриття таким платникам електронних рахунків – окремо для пального та окремо для спирту етилового;

механізм зменшення суми залишків акцизного податку на електронному рахунку, що повернута платнику податку на рахунок платника податків у банку / небанківському надавачу платіжних послуг;

врегулювання порядку повернення платнику акцизного податку на його рахунок у банку / небанківському надавачу платіжних послуг сум акцизного податку, помилково або надміру ним сплачених на його електронний рахунок;

приведення термінології Порядку у відповідність до [вимог Закону України від 12.01.2023 № 2888-IX](#) «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо платіжних послуг».

Також внесеними змінами встановлені умови, за наявності яких проводиться анулювання реєстрації акцизного складу, а саме:

коли в системі електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового дорівнюють нулю значення показників обсягів залишків пального/спирту етилового, що обліковуються за таким акцизним складом за всіма кодами товарної підкатегорії згідно з УКТЗЕД;

отримання інформації з відповідних реєстрів щодо вилучення рівнеміра-лічильника з резервуара та/або виведення з експлуатації витратоміра-лічильника та/або масового витратоміра (у разі, коли платником акцизного податку подано заяву про анулювання реєстрації акцизного складу).

Джерело: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/744127.html>

У разі здійснення розрахункових операцій з використанням розрахункової книжки, при продажу алкогольних напоїв, в розрахунковій квитанції зазначається цифрове значення штрихкоду марки акцизного податку

Правові засади застосування реєстраторів розрахункових операцій та програмних реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг визначено [Законом України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР](#) «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» із змінами та доповненнями.

Форма та зміст розрахункових документів, зокрема, фіскального касового чеку на товари (послуги) за формою № ФКЧ-1 та розрахункової квитанції за формою № РК-1, визначено Положенням про форму та зміст розрахункових документів/електронних розрахункових документів, яке [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 21.01.2016 № 13](#) із змінами та доповненнями.

[Наказом Міністерства фінансів України від 08.06.2021 № 329](#) внесено зміни до [Положення № 13](#), які стосуються обов'язку, з 01.10.2021 зазначати у фіскальному

касовому чеку, які формуються всіма без виключення РРО та ПРРО, цифрового значення штрихового коду марки акцизного податку на алкогольні напої (рядок 9).

Відповідно до [п. 1 ст. 3 Закону № 265](#) суб'єкти господарювання, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням електронних платіжних засобів, платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, а також операції з приймання готівки для виконання платіжної операції зобов'язані, зокрема, проводити розрахункові операції на повну суму покупки (надання послуги) через зареєстровані, опломбовані у встановленому порядку та переведені у фіскальний режим роботи РРО або через зареєстровані фіскальним сервером контролюючого органу ПРРО зі створенням у паперовій та/або електронній формі відповідних розрахункових документів, що підтверджують виконання розрахункових операцій, або у випадках, передбачених [Законом № 265](#), із застосуванням зареєстрованих у встановленому порядку розрахункових книжок.

Також, [ст. 5 Закону № 265](#) передбачено, що на період виходу з ладу РРО та здійснення його ремонту або у разі тимчасового, не більше 7 робочих днів, відключення електроенергії проведення розрахункових операцій здійснюється з використанням книги обліку розрахункових операцій та розрахункових книжок або із застосуванням належним чином зареєстрованого резервного РРО.

Водночас, на період виходу з ладу ПРРО проведення розрахункових операцій не здійснюється до моменту усунення несправностей.

Разом з тим, згідно з п. 10 розд. III Порядку реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, що застосовуються для реєстрації розрахункових операцій за товари (послуги), затвердженого [наказом Міністерства фінансів України від 14.06.2016 № 547](#) із змінами та доповненнями, після встановлення відремонтованого (резервного) РРО або відновлення постачання електроенергії необхідно провести через РРО суми розрахунків за час роботи з використанням РК, а також відповідно до контрольної стрічки (у випадку обнулення оперативної пам'яті) – за час роботи, що

передував виходу РРО з ладу або відключенню електроенергії, окремо за кожною ставкою податку на додану вартість, акцизного податку або іншого податку (збору), після чого слід виконати Z-звіт.

Пунктами [2 та 4 розд. IV Положення № 13](#) визначено, що розрахункова квитанція складається з двох частин – корінця та відривної частини. Корінець розрахункової квитанції повинен, зокрема, містити такий обов'язковий реквізит як рядки для записування даних про товари (послуги), а в разі реалізації в роздрібній мережі підакцизних товарів – назву товару (з додатковим зазначенням марки для палива) та його вартість.

При цьому, [Закон № 265](#) та [Положення № 13](#) не містять заборони відображення (зазначення) у розрахункових документах інших (необов'язкових) реквізитів.

Враховуючи викладене вище, та з метою виконання вимог Положення № 13, рекомендуємо суб'єктам господарювання, у разі здійснення розрахункових операцій з використанням розрахункової книжки, такий реквізит як цифрове значення штрихового коду (серія та номер) марки акцизного податку на алкогольні напої зазначати, у корінці розрахункової квитанції навпроти даних про товари, яких вони стосуються, для подальшого їх відображення після встановлення відремонтованого (резервного) РРО або відновлення постачання електроенергії.

Джерело: <https://cv.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/741689.html>

До уваги платників податків!

Зміни, що відбулися у законодавстві у сфері контролю за обігом підакцизних товарів (продукції) у зв'язку прийняттям Верховною Радою України Закону України від 29 червня 2023 року № 3193-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо спрощення умов виробництва дистилятів суб'єктами малого підприємництва»

З 23 листопада 2023 року набрав чинності [Закон України від 29 червня 2023 року № 3193-ІХ](#) «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів

України щодо спрощення умов виробництва дистилятів суб'єктами малого підприємництва», яким внесені зміни, зокрема, але не виключно до:

1) Податкового кодексу України, якими, зокрема:

уточнено визначення «спирту етилового» ([підпункт 14.1.237 пункту 14.1 статті 14 Кодексу](#)), з якого виокремлено такий товар як «спиртовий дистилят» та, відповідно, надано йому окреме визначення ([підпункт 14.1.2371 пункту 14.1 статті 14 Кодексу](#));

встановлено, що спирт етиловий-сирець, який оподатковується акцизним податком за ставкою 0 гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту, для виробництва біоетанолу може бути використаний не тільки в межах одного суб'єкта господарювання ([підпункт «ж» підпункту 229.1.1 пункту 229.1 статті 229 Кодексу](#)). При цьому розповсюджено норму щодо видачі податкового векселя на виробників біоетанолу, які використовують для виробництва біоетанолу спирт етиловий-сирець ([підпункт «ж» підпункту 229.1.5 пункту 229.1 статті 229 Кодексу](#)). Водночас податковий вексель не видається суб'єктами господарювання, які одночасно є виробниками спирту етилового-сирцю та біоетанолу ([підпункт «г» підпункту 229.1.16 пункту 229.1 статті 229 Кодексу](#)).

2) [Закону України від 19 грудня 1995 року № 481/95-ВР](#) «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального», якими, зокрема:

уточнено окремі положення та назву [Закону № 481](#), назву Єдиного реєстру ліцензіатів з виробництва та обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у частині спиртових дистилятів, а також уточнено визначення ряду термінів;

запроваджено нові терміни, зокрема, щодо спиртів, спиртових дистилятів, спиртних напоїв, малих виробництв дистилятів. Так, до спиртових дистилятів відносяться

спирт коньячний, спирт плодовий, дистилят виноградний спиртовий, спирт-сирець плодовий, зерновий, винний, пивний дистиляти та інші спиртові дистиляти, передбачені законодавством;

встановлено вимоги до матеріально-технічної бази малих виробництв дистилятів та обмеження щодо виробництва та розливу ними в споживчу тару спиртних напоїв виключно власного виробництва (не придбаних). При цьому встановлено заборону використання придбаних спиртових дистилятів для виробництва спиртних напоїв, а також імпорту та придбання спиртових дистилятів малими виробництвами дистилятів; уточнено та доповнено підстави щодо анулювання ліцензії на виробництво стосовно малих виробництв дистилятів;

уточнено та доповнено вимоги щодо поводження з головною та/або хвостовою фракцією спиртових дистилятів (відходами перегонки), які за вибором виробника спиртових дистилятів направляються на дистиляцію та/або ректифікацію, та/або утилізацію, та/або знищення. Так, на утилізацію та/або знищення такі відходи перегонки передаються виключно суб'єктам господарювання, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами. Утилізація та/або знищення головної та/або хвостової фракцій спиртових дистилятів здійснюється відповідно до законодавства про відходи;

запроваджено для виробників спиртових дистилятів ведення окремого обліку поводження з головною та/або хвостовою фракціями спиртових дистилятів;

встановлено, що оптова торгівля спиртом коньячним (включаючи дистиляти у вигляді головної і хвостової фракцій) здійснюватиметься суб'єктами господарювання на підставі ліцензії на виробництво коньяку та алкогольних напоїв за коньячною технологією;

встановлено, що експорт та оптова торгівля спиртовими дистилятами власного виробництва здійснюватиметься суб'єктами господарювання, які мають ліцензії на

виробництво спиртових дистилятів, без отримання окремої ліцензії на оптову торгівлю спиртовими дистилятами;

встановлено, що експорт та оптова торгівля спиртовими дистилятами (крім експорту та оптової торгівлі спиртовими дистилятами власного виробництва) здійснюватиметься суб'єктами господарювання, які мають ліцензію на оптову торгівлю спиртовими дистилятами;

встановлено, що імпорт спиртових дистилятів здійснюватиметься суб'єктами господарювання, які мають ліцензію на оптову торгівлю спиртовими дистилятами або мають ліцензії на виробництво спиртових дистилятів, без окремої ліцензії на оптову торгівлю спиртовими дистилятами;

встановлено, що оптова торгівля дистилятом виноградним спиртовим і спиртом-сирцем плодовим здійснюватиметься їх виробниками суб'єктами господарювання, які одержали ліцензію на виробництво спирту етилового;

надано право малим виробництвам дистилятів здійснювати оптову торгівлю спиртними напоями, виробленими із спиртових дистилятів власного виробництва, в об'ємі, що не перевищує 10 000 декалітрів за календарний рік, на підставі ліцензії на виробництво алкогольних напоїв, а роздрібну торгівлю – на підставі ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями;

встановлено річну плату за ліцензії на право оптової торгівлі для малих виробництв дистилятів у розмірі 30 000 гривень;

поширено заборону на роздрібну торгівлю, крім спирту етилового, також і на спиртові дистиляти та біоетанол;

уточнено підстави для анулювання ліцензії на право оптової та роздрібною торгівлі алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, пальним та зберігання пального в частині складання акта про встановлення факту відсутності суб'єкта господарювання за місцем провадження діяльності, яка підлягає ліцензуванню, та акта, що засвідчує факт відмови суб'єкта

господарювання або його посадових (службових) осіб без законних підстав у допуску уповноважених посадових осіб контролюючого органу до перевірки, зокрема, передбачено долучення до таких актів мультимедійної інформації щодо фіксації зазначеного факту технічними приладами та/або технічними засобами, що здійснюють або мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису чи звукозапису, та/або засобами фото-, кінозйомки, відеозапису чи звукозапису;

встановлено, що імпорт та експорт спирту коньячного здійснюватиметься суб'єктами господарювання, які забезпечені дубовою тарою або нержавіючими чи емальованими ємностями з дубовою клепою для витримки спирту коньячного, кваліфікованими фахівцями та власними виробничими потужностями з виробництва спирту коньячного, коньяку і алкогольних напоїв за коньячною технологією та мають ліцензії на виробництво спирту коньячного;

встановлено, що реалізація спирту етилового-сирцю його виробниками, які мають ліцензію на виробництво спирту етилового-сирцю, без отримання окремої ліцензії на оптову торгівлю спиртом етиловим, здійснюватиметься виключно суб'єктам господарювання, які мають ліцензії на виробництво спирту етилового неденатурованого, спирту етилового денатурованого, біоетанолу та/або на експорт;

поширено на суб'єктів господарювання, які мають ліцензії на виробництво та/або оптову торгівлю спиртовими дистилятами та здійснюють таку діяльність та/або експорт, імпорт зазначеної продукції, обов'язкові вимоги щомісячного, до 10 числа наступного місяця, подання звіту про обсяги виробництва та/або обігу (у тому числі імпорту та експорту) спиртових дистилятів, алкогольних напоїв до контролюючого органу та відповідно поширено на таких суб'єктів господарювання відповідальність за неподання чи несвоєчасне подання звіту, або подання звіту з недостовірними відомостями про обсяги виробництва та/або обігу (в тому числі імпорту та експорту) спиртових дистилятів;

запроваджено для малих виробництв дистилятів, які мають ліцензію на виробництво спиртових дистилятів, ліцензію на виробництво алкогольних напоїв та/або ліцензію

на оптову та/або роздрібну торгівлю алкогольними напоями, щоквартальне, не пізніше 20 числа місяця, наступного за звітним кварталом, подання звіту про обсяги виробництва та/або обігу (у тому числі експорту) алкогольних напоїв до контролюючого органу та відповідно запроваджена для малих виробництв дистилятів відповідальність за неподання чи несвоєчасне подання звіту або подання звіту з недостовірними відомостями про обсяги виробництва та/або обігу (у тому числі імпорту та експорту) алкогольних напоїв;

запроваджено відповідальність до малих виробництв дистилятів за реалізацію ними спиртних напоїв в об'ємі, що перевищує 10 000 декалітрів за календарний рік, у розмірі 200 відсотків вартості реалізованої партії товару, але не менше 17000 гривень.

Джерело: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/741994.html>

ОКРЕМІ ПИТАННЯ

З 12 січня слід по-новому проводити моніторинг контрольованих операцій

Міністерство фінансів внесло зміни до Порядку проведення моніторингу контрольованих операцій. Його приведено у відповідність до [Закону №2970-IX](#). Ці зміни почали діяти з 12 січня

[Мінфін наказом від 15.11.2023 №631](#) затвердив зміни до Порядку проведення моніторингу контрольованих операцій (згодом його ще підкориговано [наказом Мінфіну від 07.12.2023 №672](#)).

Зміни розроблено з метою приведення Порядку у відповідність до норм [Закону України від 20.03.2023 № 2970-IX](#) та у зв'язку з необхідністю удосконалення контролю за дотриманням умов контрольованих операцій принципу «вितягнутої руки» стосовно:

надсилання запиту про надання документів (інформації) щодо контрольованої операції іншим платникам податків відповідно до [пп. 73.3.1 ПКУ](#) за наявності хоча б однієї з підстав, визначених [пп. 73.3.1 ПКУ](#);

виконання вимог [пп. 39.4.11-1 ПКУ](#) в разі отримання таких звітів від компаній – резидентів України;

автоматичного обміну звітами у розрізі країн.

Так, уточнено, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, з використанням інформаційних ресурсів та загальнодоступної інформації з урахуванням критеріїв визначення господарських операцій контрольованими, встановлених [пп. 39.2.1 ПКУ](#), та визначення міжнародної групи компаній для цілей [статті 39 розділу I ПКУ](#), наведеного у [пп. 14.1.113-3 ПКУ](#), до 01 вересня року, що настає за звітним, формує та надсилає до контролюючих органів попередній перелік платників податків, господарські операції яких підпадають під критерії контрольованих та/або які входять до міжнародної групи компаній. Контролюючі органи до 01 жовтня року, що настає за звітним, надсилають до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, опрацьований перелік платників податків, господарські операції яких підпадають під критерії контрольованих та/або які входять до міжнародної групи компаній, з обґрунтуванням причин розбіжностей та внесення змін до попереднього переліку.

Також зазначено, що ДПСУ за результатами аналізу звітів, проведеного контролюючим органом, та з урахуванням результатів первинного аналізу інформації про здійснені контрольовані операції самостійно приймає рішення про надсилання запиту платнику податків про надання майстер-файлу.

У разі наявності порушення платником податків вимог [пп. 39.4.7 ПКУ](#) та підстав, визначених [пп. 78.1.1, 78.1.2 та 78.1.15 п. 78.1 ПКУ](#), центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, ініціює проведення контролюючим органом, в якому перебуває на обліку платник податків, документальної позапланової перевірки з метою фіксації порушення платником податків вимог [пп. 39.4.7 ПКУ](#).

У разі коли поданий платником податків майстер-файл не містить інформації в обсязі, передбаченому [пп. 39.4.7 ПКУ](#), центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, надсилає такому платнику податків запит із вимогою додатково надати протягом 30 календарних днів із дня його отримання інформацію та/або обґрунтування відповідності умов контрольованої операції принципу "витягнутої руки".

У разі наявності порушення платником податків вимог [пп. 39.4.9 ПКУ](#) та підстав, визначених [пп. 78.1.1, 78.1.2 та 78.1.15 ПКУ](#), центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, ініціює проведення контролюючим органом, в якому перебуває на обліку платник податків, документальної позапланової перевірки з метою фіксації порушення платником податків вимог [пп. 39.4.9 ПКУ](#).

У разі встановлення за результатами аналізу майстер-файлу та додаткової інформації центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, ризиків трансфертного ціноутворення відповідна інформація передається до контролюючого органу.

Цей наказ набере чинності з дня його офіційного опублікування. Його опубліковано в "Офіційному віснику" 12 січня. Тож зміни почали діяти з цієї дати.

Джерело: <https://news.dtki.ua/law/inspections/87755-z-12-sicnia-slid-po-novomu-provoditi-monitoring-kontrolyovanix-operacii>

До уваги платників екологічного податку!

ДПС інформує, що платники екологічного податку мають не пізніше 9 лютого 2024 року подати податкову декларацію екологічного податку за 4 квартал 2023 року.

Податкова декларація екологічного податку подається за формою, затвердженою [наказом Міністерства фінансів України від 17 серпня 2015 року № 715](#), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.09.2015 за № 1052/27497, зі

змiнами, внесеними [наказом Міністерства фінансів України від 07.09.2023 № 488](#), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 вересня 2023 року за № 1666/40722.

При цьому звертаємо увагу, що [наказом Міністерства фінансів України від 07.09.2023 № 488 «Про затвердження Змін до форми Податкової декларації екологічного податку»](#) спрощено форму Декларації, з якої виключено рядки 8 додатків до неї та відповідні примітки, які пов'язані з обчисленням та декларуванням пені.

Інформація про зміну форми Декларації розміщено 10 листопада 2023 року на вебпорталі ДПС у розділі: Головна/Законодавство/Податкове законодавство/Накази/[Наказ Міністерства фінансів України від 07.09.2023 № 488 «Про затвердження Змін до форми Податкової декларації екологічного податку»](#).

Електронна форма чинної Декларації доступна для скачування на вебпорталі ДПС у розділі: Головна/Електронна звітність/Платникам податків про електронну звітність/Інформаційно-аналітичне забезпечення/Реєстр електронних форм податкових документів/Інші податки (код форми J 0302006 для юридичних осіб та F 0302006 для фізичних осіб).

Також форма Декларації наявна для заповнення в Електронному кабінеті платника.

Джерело: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/745679.html>

Щодо сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Платниками податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та нежитлової нерухомості.

За об'єкти житлової нерухомості податок для фізичних осіб розраховується за площу, що перевищує для квартир – 60 кв. метрів, житлових будинків – 120 кв. метрів, різних типів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, – 180 кв. метрів.

Базою оподаткування є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток.

Ставка податку на нерухомість встановлюється органами місцевого самоврядування в залежності від типу об'єктів та їх місцезнаходження у відсотках до мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного року, та не може перевищувати 1,5 відсотка за 1 кв. метр.

Оскільки у 2024 році податок нараховується за звітний 2023 рік, то ставка податку розраховується виходячи із мінімальної заробітної плати, встановленої на 01.01.2023, яка складала 6 700 гривень (таким чином, максимальна ставка за метр квадратний не може перевищувати 100,5 грн (6 700 * 1,5 відс.).

Отже, сума податку залежить від ставки податку, встановленої відповідною місцевою радою за місцезнаходженням кожного об'єкта нерухомості та загальної площі таких об'єктів.

Так, наприклад у фізичної особи перебуває у власності квартира у м. Києві загальною площею 65 метрів квадратних. Сума податку розраховується як добуток загальної площі квартири, зменшеної на 60 кв. м, та ставки податку, яка складає 1,5 відсотка (100,5 грн за метр квадратний).

Розрахунок суми податку:

$$(65-60) * 100,5 = 502,5 \text{ гривень.}$$

Довідково. За наявності у власності платника податку об'єкта (об'єктів) житлової нерухомості, у тому числі його частки, загальна площа якого перевищує 300 квадратних метрів (для квартири) та/або 500 квадратних метрів (для будинку), сума податку збільшується на 25000 гривень на рік за кожен такий об'єкт житлової нерухомості (його частку).

Податкові повідомлення-рішення про сплату сум податку, обчисленого згідно з нормами Податкового кодексу України, та відповідні платіжні реквізити, зокрема, органів місцевого самоврядування за місцезнаходженням кожного з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, надсилаються платнику податку до 1 липня року, що настає за базовим податковим (звітним) періодом (роком).

Податкове зобов'язання з податку сплачується фізичними особами протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення.

Також платники податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, мають право звернутися з письмовою заявою до контролюючого органу за своєю податковою адресою для проведення звірки даних щодо:

об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності платника податку;

розміру загальної площі об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності платника податку;

права на користування пільгою зі сплати податку;

розміру ставки податку;

нарахованої суми податку.

У разі виявлення розбіжностей між даними контролюючих органів і даними, підтвердженими платником податку на підставі оригіналів відповідних документів, зокрема, документів на право власності, контролюючий орган за своєю податковою адресою платника податку проводить перерахунок суми податку і надсилає (вручає) йому нове податкове повідомлення-рішення. Попереднє податкове повідомлення-рішення вважається скасованим (відкликаним).

Джерело: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/745335.html>

Про оформлення трудових відносин

Трудовий договір – це документ, який регулює відносини між працівником і роботодавцем. Він визначає права і обов'язки обох сторін, умови праці, заробітну плату, термін дії, порядок зміни і розірвання.

Трудовий договір може бути укладений у письмовій формі і підписаний обома сторонами або оформлений шляхом видання наказу про прийняття працівника на роботу. Трудовий договір може бути строковим або безстроковим, з повним або неповним робочим часом, основним або за сумісництвом залежно від характеру роботи і бажання сторін.

З моменту підписання трудового договору найманий працівник – це працівник, який має трудові права й соціальні гарантії, а саме:

- гідні та безпечні умови праці;
- нормований робочий час;
- оплачувані та неоплачувані відпустки;
- регулярна виплата зарплати не нижче мінімальної;
- можливість навчатися та підвищувати кваліфікацію;
- захист від незаконного звільнення;
- страхові виплати в разі непрацездатності;
- пільги для неповнолітніх;
- додаткові соціальні гарантії для жінок та працівників з дітьми;
- захист прав, тощо.

Порядок оформлення трудових відносин з найманими працівниками є однаковим для всіх роботодавців. Він включає три основні кроки:

- укладення трудового договору;

- оформлення наказу про прийняття на роботу;
- повідомлення Державної податкової служби.

Повідомлення про прийняття працівника на роботу/укладення гіг-контракту подається власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом (особою) чи фізичною особою (крім повідомлення про прийняття на роботу члена виконавчого органу господарського товариства, керівника підприємства, установи, організації) та/або резидентом Дія Сіті до територіальних органів Державної податкової служби за місцем обліку їх як платника єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за формою згідно з додатком до початку роботи працівника за укладеним трудовим договором та/або до початку виконання робіт (надання послуг) гіг-спеціалістом резидента Дія Сіті засобами електронного зв'язку з використанням електронного підпису відповідальних осіб, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, відповідно до вимог законодавства у сфері електронного документообігу.

За відсутності технічної можливості подання повідомлення про прийняття працівника на роботу/укладення гіг-контракту засобами електронного зв'язку електронній формі таке повідомлення подається у формі документа на папері згідно з додатком разом з копією в електронній формі.

У разі подання повідомлення засобами електронного зв'язку із використанням електронного цифрового підпису працівник може бути допущений до роботи одразу після відправлення такого повідомлення.

Своєчасне оформлення трудових відносин – це запорука фінансової стабільності бізнесу. До того ж, фінансові ризики і наслідки використання незадекларованої праці значно перевищують витрати, які виникають у разі оформлення трудових відносин із працівниками відповідно до законодавства.

Джерело: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/744305.html>

www.appu.org.ua

Адреса: 04119, м. Київ, вул. Юрія Ілленка, 83-Д а/с25

З організаційних питань телефонувати Вікторії
Беспаловій 067-793-00-15

З проблемних питань щодо захисту Ваших прав та
законних інтересів звертатися до

Лесі Кашпур 067-266-14-85

info-appu@ukr.net